

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Ooipoort 2

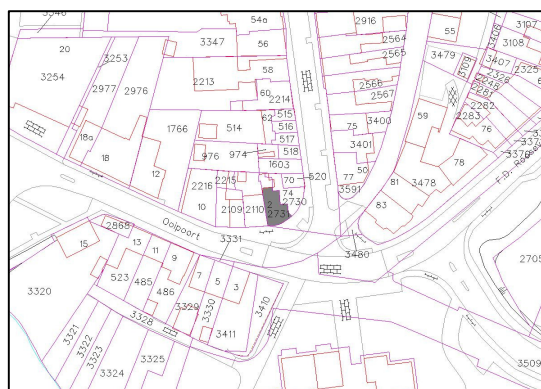
Monumentnummer : GM083

Straat : Ooipoort
Huisnummer : 2
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 DZ

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2731

Naam object : ---
Bouwjaar : 1884
Architect : nb
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 23-12-2013
Datum aanwijzing : 17-06-2014

Situering

Het hoekpand Ooipoortstraat 74/Ooipoort 2-4 is gesitueerd op de plek waar Ooipoortstraat en Zandbergstraat bij elkaar komen en samen eindigen op de F.D. Rooseveltsingel en Ooipoort.

Hoofdpzset

Hoekpand met drie huizen op een kwartcirkelvormige plattegrond achter een kwarttrond gebogen gevel. Het deels onderkelderde pand is één bouwlaag hoog en heeft een groot zadeldak dat in het midden wordt onderbroken door een dakhuis. Het linkerhuis is een winkel.

Historie

Het pand is gelegen aan het eind van de Ooipoortstraat binnen het zuidelijk deel van de binnenstad. Dit stadsdeel vormt een uitbreiding uit 1343 van de bestaande stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Ooipoort, die in 1673 in opdracht van koning Lodewijk XIV werd opgeblazen. Ooipoortstraat 74 is gebouwd schuin tegenover de locatie van de verdwenen poort (midden op het kruispunt) achter het tracé van de middeleeuwse stadsomwalling, die ondanks latere aanpassingen in de Tachtigjarige Oorlog niet meer voldeed en na 1606 in opdracht van prins Maurits werd vervangen. Deze vestingwerken zijn in 1672 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV geslecht en nadien niet meer hersteld. Ze werden vervangen door de Hoge en Lage Linies, die vanaf 1701 naar ontwerp van Menno van Coehoorn zijn aangelegd.

Na afwaardering van Doesburg tot vesting 2^e klasse in 1854 verrezen geleidelijk huizen op de wallen waaronder aan de Ooipoort en F.D. Rooseveltsingel.

Beknopte bouwgeschiedenis

Ooipoortstraat 74/Ooipoort 2-4 is gebouwd in het laatste kwart van de negentiende eeuw en dateert vrijwel ongewijzigd uit de bouwtijd. Rond 1935 is Ooipoort 4 voorzien van een winkelpui en is de dakkapel aan de straatzijde vervangen. Aan de achterzijde werd in 1987 een nieuwe dakkapel geplaatst. Het adres Ooipoortstraat 74 is aan de achterzijde in 1971 van een dakkapel voorzien. In 2004 kreeg Ooipoort 2 een nieuwe voordeur, nieuwe kozijnen en nieuw voegwerk.

Exterieur

Symmetrische, gemetselde, bakstenen voorgevel van een enkele bouwlaag op een grijs geverfde gecementeerde plint die met wit gepleisterde pilasters in vijf gevelvlakken is verdeeld. De linker woning is op de begane grond voorzien van een winkelpui. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een wit gepleisterd fries en een houten bakgoot met geprofileerde lijst op eenvoudig geprofileerde klossen. Het metselwerk onder de goot is voorzien van eenvoudige rechte muurankers. De goot wordt ter plaatse van de entree van het middelste adres Ooipoort 2 onderbroken door het verhoogde metselwerk van een dakhuis. De linker en rechter woning zijn voorzien van een dakkapel.

Het metselwerk is uitgevoerd als kruisverband en voorzien van een gesneden voeg, die bij het adres Ooipoort 2 recentelijk is vernieuwd. Ter hoogte van de boven-, wissel- en onderdorpel zijn wit gepleisterde speklagen toegepast. De vensters zijn voorzien van grijs gecementeerde, bakstenen onderdorpels en zijn ontlast met segmentbogen met gepleisterde geboortestenen en sluitstenen met diamantkoppen. De wit gepleisterde boogvelden zijn voorzien van verdiepte, gekrulde versieringen. Kozijnen en ramen zijn alle in de laatste twintig jaar vernieuwd, waarbij in het adres Ooipoort 2 grote, ongedeelde glasvlakken in de openingen zijn geplaatst.

De winkelpui van Ooipoort 4 heeft een centraal geplaatste deur, geflankeerd door twee grote glasruiten. De pui is over de volle breedte voorzien van een bovenlicht met glas-in-lood.

De middelste vensteras is boven de voordeur van het adres Ooipoort 2 voorzien van een dakhuis, de goot is ter plaatse onderbroken. Het venster op de verdieping is net als de

overige vensters aan de bovenzijde ontlast met een segmentboog met een diamantkop in de sluitsteen en gestucte geboortestenen. Kozijn en ramen zijn recent vernieuwd. Het dakhuis wordt aan de bovenzijde afgesloten met een houten, gekartelde dakrand en een geprofileerde dakrand. De zijwangen zijn bekleed met zink. Van de twee dakkapellen is de linker in het verleden geheel vernieuwd en wordt hier verder niet beschreven. De rechter dakkapel is voorzien van twee draairamen, een klein fronton en zinken dakbekleding. De zijwangen zijn met geveerd plaatmateriaal afgewerkt. Tussen Ooipoortstraat 74 en Ooipoort 2 staat een gemetselde schoorsteen in het voorste dakvlak. De dakvlakken zijn belegd met gesmoorde, oud-Hollandse dakpannen.

De achtergevel is gemetseld van bakstenen in kruisverband en links voorzien van een venster met een deur rechts in de gevel (gezien vanuit de plaats), ontlast met een steens hoge strekse boog. Deur en deurkozijn zijn in het verleden verkleind. De gevel is links voorzien van twee enkelruits toiletraampjes schuin boven elkaar, de bovenste behoort bij Ooipoort 2, de onderste bij Ooipoortstraat 74. Boven de vensters zijn enkele staafankers toegepast. De gevel wordt afgesloten met een geprofileerde, houten bakgoot op klossen. In het dakvlak is een moderne dakkapel opgenomen.

Interieur

Ooipoort 2

Kelder: bevindt zich aan de straatzijde van het huis en is toegankelijk via een paneeldeur en trap vanuit de hal aan de straat. De keldertrap is recent vernieuwd in beton. De kelder is voorzien van gemetselde troggewelven tussen stalen I-profielen en een getralied kelderlicht ten behoeve van ventilatie en daglicht. De vloer is belegd met gesmoorde plavuizen.

Begane grond: De indeling bestaat uit een brede, centrale hal achter de voordeur en de flankerende vensters met links onder een getoogde doorgang een korte gang naar achteren, uitkomend bij het toilet. De ruimte heeft een nieuw betegelde vloer en geeft halverwege links middels een paneeldeur met architraaflijsten toegang tot de woonkamer, er tegenover voert een historische, draaiende trap naar de eerste verdieping. De trap is voorzien van een geprofileerde trappaal met dito handlijst en gietijzeren balusters. Onder de trap geeft een paneeldeur met architraaflijsten toegang tot een kast.

De woonkamer is in het verleden verbouwd en afgewerkt met modern plaatmateriaal en een vlak gipsen plafond. De ruimte wordt aan de straatzijde van daglicht voorzien door een voormalig schuifvenster. Recent aangebrachte suitedeuren geven toegang tot de keuken aan de achterzijde. Deze ruimte is eveneens afgewerkt met modern plaatmateriaal en een vlak gipsen plafond. Een deur geeft toegang tot een plaatsje aan de achterzijde.

Eerste verdieping: De verdreven trap voert naar de verdieping, die geheel is afgewerkt met plaatmateriaal. De balustrade van de trap is voorzien van hergebruikte, gedraaide balusters. Aan de straatzijde zijn twee slaapkamers aanwezig, die rechts is ondergebracht in het dakhuis, het linker vertrek onderdaks. Hier is een omtimmerd spant aanwezig en een dakraam. Aan de achterzijde zijn eveneens twee, gekoppelde, slaapkamers aanwezig met een omtimmerd spantbeen. Alle vertrekken zijn toegankelijk middels moderne opdekdeuren.

Vliering: Op de overloop geeft een luik met een uitschuiftrap toegang tot een lage vliering. Hier is het bovenste deel van de kapconstructie in het zicht. Een tweetal lage grenen dekbalkgebinten met een derde, schuin aangelast half gebint aan de straatzijde

vangen de gordingen van het dak op, waarvan een groot deel met zeer flauwe dakhelling is uitgevoerd. De kap is voorzien van grenen dakbeschoot.

Bouwdossiers

04-02-2004: het vervangen van het voegwerk en de voordeur

Literatuur

- Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving Ooipoortstraat 74/Ooipoort 2/4 Doesburg, 2-5-1990* (adviesnr. 33)
- Fermin, Bert en Michel Groothedde, *Twee Ooipoorten in Doesburg. Archeologische begeleiding van de rioolaanleg op het Mauritsveld te Doesburg*, Zutphen 2007

Waardering

Het pand dateert uit het laatste kwart van de negentiende eeuw en is op onderdelen goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de betrekkelijke gaafheid van de architectuur van het gehele rijtje, de prominente ligging op een straathoek, de ruimtelijke indeling op de begane grond en enkele onderdelen van de afwerking van het huis, zoals de behouden gebleven paneeldeuren met architraaflijsten in de hal en de trap.

Pand van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde. Het huis is architectuurhistorisch van belang als voorbeeld van een huis in neo-rennaissance vormen en daterend uit het einde van de negentiende eeuw, deel uitmakend van een rijtje van drie woningen met dakhuis en vanwege het op onderdelen behouden gebleven interieur.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de markante ligging en de grote bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden Ooipoortstraat 74 en Ooipoort 4.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven woning uit een rijtje van drie, gebouwd voor de middenklasse, uit het einde van de negentiende eeuw.